

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na skupni naslov letno 24 Din.; na posamezni naslov letno 30 Din. V inozemstvu: letno 65 Din. Z M. listom letno 100 Din.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i odprava v Kranju. Uprava v Murski Soboti, Križeva ul. 4.

Cena oglasov: po dogovoru. Oglaševanje sprejema samo tiskarna Tiskovnega društva v Kranju.

Našim delavcom!

Dén za dnévom odhajajo naši delavci v Francijo, v Belje i Bačko. Vsako sprotoletje je več takših, šteri so prisiljeni iti v tujino iskat dela i zaslužka. Čudna bolezen, kriza jo zovejo, štera se v zadnjih letaj s takšov naglicov širi po celom sveti, je obiskala tudi njihove družine. Kriza je odtrgnola mladoga očó od družine i je pustila doma samo mater z malov decov. Kriza je prisilila stariše, da morajo pustiti v svet svoje sine i hčere te, gda so ravno najbolje potrebni njihovega varstva. Skrbno sta čuvala mati i očó svoje dete, da je do zdaj ne zablodilo i hodilo po mlaki pokvarjenosti. — Zdaj odide tak daleč, da varstvo starišov i njihovo skrbno oko več nede segalo do njega. Brez vaakoga nadzorstva i samomi sebi so prepuščeni naši ljudje v tujini. Zato tudi mnogi zaidejo.

Čudno je to, da se skorou vsi, šteri odidete prek Mure tak malo zavedate, da ravno isti Bog, šteroga ste doma častili i molili vlada nad vami tudi v Franciji i v Belgiji. Tudi te, gda vas stariši i poznani ljudje ne vidijo več, vas On vidi i zapisuje v knjigo življenja vsa vaša dobra i slaba dela. Ne pozabite, da tudi te, gda odidete od cerkve v šteroj ste bili krščeni, ostanete katoličani. Vsešeron ste dužni spunjavati deset božih i pet cerkvenih zapovedi. Tudi v najmenšoj francuskoj vési ali na najbolje zapuščenom marofi v Belji vam Bog enako ostro zapovedavle: „Ne mori, ne praznuj, ne kradni.“

Pokažite, da ste duševno močni i samostojni, da verjete i poštujejo to, ka so vas učili vaši stariši! Ne sramujte se svoje vere in svojega prepričanja pred nikim! Ne dajte se zapelati od vsakoga, ki zna malo lepše gučati! Bole kak tistih šteri vam ščejo uničiti telo, se bojte onih, ki bi radi vmorili vaše duše! Bodite pošteni i čisti, da nedo ešče duže pisali po časopisaj i knjigaj slabo od vas. Boli nas i sram nas je, gda po drugih novinaj čtemo, da prekmurski delavci i

delavke v tujini najhitreje i najglobše kaplejo. Pokažite da je to ne istina i da ne bodo mogli več kaj takšega od Vas pisati. S tem napravite največše veselje nam ki ostanemo doma. Nad vaše delo pa pride v obilnoj meri boži blagoslov. Vaše delo je žmetno i zaslužek mali, zato nūcate tem več blagoslova.

Pišejo i govori se večkrat, kakši so prekmurski delavci. Dobri so za delo a premehki in ne samostojni so. Gda vidijo, ka delajo vsi okoli njih to ka ne bi smeli, te tudi oni kmalu pustijo dobro stvar i idejo za drugimi — slabimi. I takši slabi ljudi je dnesden jako dosta. Katoličani so, zapisani so v krstnih knjigah, idejo mogoče vsako nedelo k meši i predgi, pa so vendar v življenji ne boljši kak pogani. Mnogi pa ešče k meši več ne hodijo. Vsi ti so suhe veje na drevi katoliške Cerkve. To so tisti, na štere ljudje druge vere s prstom kažejo i pravijo, da so katoličani nikaj ne boljši kak drugi i si zato niti čüti ne dajo ka bi tudi oni stopili v katoliško cerkev. Vsi ti so samo na kvar cerkvi. To so pleve med pšenicev. Povsedi jih je dosta, v sveti ešče dosta več kak doma. Že stara istina je, da „vzgledi vlečejo“. Tudi mnogi, šteri je prisiljeni živeti s takšimi vküper, potégnejo. Či bi mogli pogledati v duše i bi gledali naše ljudi na sprotoletje, gda odhajajo i v jesen,

gda se vračajo, bi se čüdivali kelko se more človek spremeniti v šesti mesecaj. Pravijo, da smo Prekmurci posebnj k tomi nagnjeni. Doma je po-božen i pošten, pa žive par mesecov v tujini, že je postao čisto drugi. Tak pišejo i če tudi ne bi pisali, bi vseeno znali. Vej se vam celo hvalijo s tem, kak so koga vmorili, zapelali ali okradli. Tudi takši šteri je hodo doma vsako nedelo k meši i se sam drži za dobroga katoličana, vam bo s ponosom pripovedavao kak je slabo živo v Belji ali v Franciji. V šesti mesecaj je bio samo ednok pri meši — pa ešče te samo iz radovednosti. Pa ne zato, ka je ne meo časa; o ne — vej je niti edno nedelo ne delao. Jako se moti takši, či misli, da njemi je to v čast! Ne, tudi on je postao pleva. In prihajajo časi, ka vse té pleve veter odnese i ostane samo pšenica. Zato bi morali vsi ki odhajate imeti trdno voljo in ešče trdnejšo zavest, ka ste katoličani, ka ste dužni to pokazati vsakiš dn i pri vsakom deli. Biti katoličan je čast — a sramota je postati pleva, biti slab katoličan.

Pazite, ka pri skrbi za telovno življenje ne zgubite svoje duše i večnoga življenja. Ka nam pomaga či si zaslužimo celi marof v Belji ali pol Francije, a pri tom zgubimo to ka je neprimerno več vredno kak celi svet — svoje zveličanje.

—a—

Pojasnilo.

Lani dec. 18. v 46 št. „Novin“ je objavljen dopis pod naslovom Beltinci. V tom dopisi se je dvoje trdilo: 1. Da se je preiskala lekarna v Beltincih po dr. Terstenjaki srezkom načelniki i dr. Lipnjaki srezkom zdravniki, našlo vse v redi i da se je naznanilo lekarnari, da ne sme voditi lekarne ar nema po zakoni predpisano 5 letno prakso. 2. Da je nekaj pravo, da lekarnar Tibor Peklo zato mora iti, ar se je družo z čarnimi.

Na jezere ljudi je razmelo to notico tak, kak sta gospoda dr. Terstenjak i dr. Lipnjak popolnoma po zakoni ravnala i nišče ne mislo, da bi njeva bila tistiva, šteriva bi pravila, ka zato mora iti lekarnar, ar se je družo z čarnimi. Naš prekmurski izraz „nekak“ vsikdar pomeni tretjo osebo. Pomeni notice je, da je oblast popolnoma pravilno ravnala, a bili so pa ljudje, ki so raznesli vest, da Tibor Peklo zato mora iti, ar se je družo z čarnimi. Te glase je čülo mnogo ljudi a nišče ne mislo na osebe oblasti, ki sta lekarno

preiskali. To damo v pojasnilo, ne da bi što nači mislo, kak je bilo napisano i kak se po našem jeziki sme razumeti. Uredništvo „Novin“.

Domača i svetovna politika.

Konferenca Male antante. V sredini maja se bode vršila v Pragi konferenca Male antante. Na konferenci se ne bode razpravljalo samo o političnih zadevah, liki tudi o pitani gospodarskoga ustroja Male antante.

Predsednik ameriških Združenih držav Roosevelt je pozval po 20. aprilu v glavno mesto Amerike Washington poleg angleškega ministerskoga predsednika Macdonalda tudi zastopnike: Francije, Nemčije i Italije. Ide se pri toj priliki za pripravo svetovne gospodarske konference.

Število brezposelnih v Zedinjenih državah znaša po zadnjih statistikah okoli 13 milijonov ljudi. Zato je ameriški senat sprejel zakonski predlog o uvajanju 30 urnoga delavnoga tjedna.

Japonska konjenica stoji pred vratami glavnoga mesta Kitajske države. 70.000 japonskih vojakov pod pred sebov 400.000 Kitajcov. Armada, štera je sestavljena iz 20.000 Japoncov i 50.000 mandžurskih čet, ki so jih Japonci dobro pripravili, se v dvema redoma kak plaz vali iz Džehola proti jūgi i jūgozapadi i tira pred sebov najmanje 400.000 mož broječo armado vrhovnoga kitajskoga poveljnika na severi, Čansuljana. Kitajske čete so popunoma oslabilene, generali se med sebov kregajo i cela vrsta se je Japoncom rajši predala, kak bi pa v slučajih poraza riskirala, da bi jih dao Čansulja vsmrtiti. Japonci so zasedli že celi trikot, ki ga tvori na severi velki zid, na vzhodu obal Rumenoga morja, na jūgi pa voda Soangho i so prekoračili levi breg te vode.

Druga kolona, štera je začnola svoj pohod ob prelazi Kupejkov, severovzhodno od Pekinga, brezi vsakšega odpora prodira proti starodavni prestolnici kitajskoga cesarstva i njene predstraže stojijo že pred Pekingom. Kitajska vojska se pa zmerom bole odmika.

Vsem tistim, šteri ešče nimajo kalendara. Naš letošnji kalendar je jako lepi. Krasijo ga lepi spisi i slike. Što ga šče ešče meti, ga dobi na upravi „Novin“ za polovično ceno, to je za 5 Din.

Slovenska krajina.

Zahvala. Vsem, ki so nam želeli blažene vžemске svetke iz države i prek mej države naši izseljenci, se najtopelej zahvalujemo. *Izdajateo, urednik i upravnik Novin.*

Bogojina. Letošnjo sprotoletje je naša občina zgubila več dobrih, krščanskih gospodarov, ki so odšli v večnost. Med temi je tudi Rožman Jožef, ki je pred nikelkimi dnevi tudi zapušto to tužno dolino i odšo v večnost. Bio je pošten krščanski oča. Naj njemi sveti večna luč.

Občina Lukačovci. Izmenjava župana. „Glasom odloka kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 11. apr. 1933 št. II. 8237/2 je na podstavi čl. 3. zak. z dne 6. I. 1929, Ur. I. št. 13/5 gospod Kočar Janez razrešen dolžnosti župana občine Lukačovci.

Na njegovo mesto je kot župan imenovan gospod Horvat Franc, posestnik v Lukačovcih št. 4.

Za občinskega odbornika in svetovalca je imenovan Horvat Jožef, posestnik v Lukačovcih.“

Oropali so Osko Petra v Gornji Slaveči dne 17. na veliki pondeljek. Šo je domo od gostilne Farteka i sta ga počakala dva ropara i sta mu vzela iz žepa uro i 160 Din, skupno 500 Din. Vrgla sta ga na tla i sta njemi povedala da njemi vzeteta življenje ako neda denara. Siromak se je brano ali ni se mogo strgnoti. Žalosten spomin za naše mlade fante, da siromaki starci jemljejo denar.

Beltinci. Nogometna tekma se je zvršila dne 23. aprila med SK Beltinci in SK „Panonija“ v Soboti z uspehom 4:1 v hasek prvomi. Domačini so pokazali lepo kombinacijsko (zdrruženo) igro, vseskoz so bili v premoči.

Strehovci. V zadnjem časi so različne novine v Sloveniji prinesle članke od toga, kakše so narodnostne razmere v lendavskom okraji. Tū je staló, da spada občina Strehovci v dobróvničko faro. To trbe popraviti tak, da je naša ves v bogojanskoj fari.

Grof Szapári Ladislav v Soboti je prišeo v konkurz, šteroga je razglasilo okrožno sodišče v Maribori. Prvi zbor vūpnikov bo pri okrajnom sodišči v Soboti 8. maja, oglasitveni termin bo do 30. junija.

Našička družba si je sposóčila pred leti od Angležov 200.000 funtov (1 funt = 245 Din) po 7%. Zdaj je Našička povnóla to posojilo Angležom s svojim blagom. Znano je, da je Našička kúpila pa izsekala tudi mnoge naše gošče (šume).

Podpise pobirajo v ednoj vési za svojega zdajšnjega župana, s šterim

so vsi nezadovolni. V ništernih hižaj pravijo, da za nekoga drugoga, za šteroga morajo podpisati, ovači de nevíla. Pitamo, ali je takša nesramnost dopuščena?

Dobrovolci. Prizna se dobrovolstvo tistim, ki se izkažejo, da so pred oktobrom 1918. delúvali za narodno oslobojenje v Slovenskoj krajini. Dobro bi bilo, da bi se že ednok pitanje dobrovolcov pri nas rešilo, bar za javnost, za mnoge je že davno jasno.

V Belgradi je napravo izpit za profesora g. Janko Sever, ki je pred leti včio na sobočkoj gimnaziji. Gorečemi prijatelji naše krajine i našega tiska prisrčne čestitke!

V Beltinci je neki auto povozó dete i njemi pótro nogó.

1-1

Izjava.

Podpisani izjavljam, da osebe, ki sem jih opisal v „Sreči na vasi“, niso kake resnične, temveč namišljene podobe. Miško Kranjec, s. r.

Od naših v tujini.

„Amerikanski Slovencov Glas“ poroča mrtelnost. V Newbrunswicki N. J. je vmrla v 46. leti starosti Petek rojena Bojnc Terezija zavolo nesrečnoga spadaja. Pokojna je doma iz Strehovec. — V Palmertoni je pa vmrla naglo Holcman Elizabeta v 66. leti starosti.

Batrirvanje. Gornje novine št. 13. od 31. marca etak batrivajo tiste, ki so podpise nosili v Beograd: „Mi nim gratuleramo k toj časti i preporočamo, naj skrb majo na svojo domovino i naj se borijo kak najbolje do slednje kaple krvi, proti vsakomí „punktaši“ šteri on svojoj nesramnosti tak daleč idejo že, ka autonomijo i sloboščino prosijo za narod.“

Prekosnice.

Modrija.

Eden bogat kúpec je dao svojega sina včiti na visikih šolah. Gda je sin v leti domo prišeo, ga pita oča, ka se vči v šoli. Sin odgovori: „Modroslovje se včim“. „Modroslovje, ka je to za stvar?“ — pita oča. „Znate oča, to vam s kratkimi rečmi nemrem povedati, nego edno pélđo vam povem na modroslovje i tak te razumeli ka je to.“ „Na, to pélđo sam želen čúti“ — veli oča. Sin pa pravi: „Jeli bár, ka vi to nudite, ka ste zdaj v Križavcih?“ Oča odgovori: „To tak, ka sam v Križavcih; ar to vsak norc zna ka eta ves Križavce zové.“ Ali sin dale pravi: „Či ste pa vi zdaj v Križavcih, té ste ne v Radgonji, či ste pa ne v

Radgonji, té ste negde »Indri«, či ste pa Indri, té ste ne v Križavcih, nego Indri. Vidite, to je modroslovje.»

Oča na to počí sina za vüha; sin pa začüdeni pita: »Zakaj ste me pa zdaj vdarili?« Jaz? Jaz sam te ne vdaró! »Ali ka bi me pa ne vdarili, da sam vido, kak sté z rokov zamahnoli, pa me ešče zdaj pečé!« Oča odgovori: »Jaz sam te ne mogao vdariti, ar si ti zdaj v Križavcih; jaz sam pa poleg tvoje modrije ne v Križavcih, nego v Indri. To pa znankar previdiš, ka što je ne v Križavcih, tisti tebe eti v Križavcih nemre vdariti za vüha!«

Pošta.

Hovat Julija Leschelle. Francija. Naročnino sprejeli, molitveno knjigo naročili. Novine do naprej hodile. — Mekiš Roza, Trdkova. Na lansko leto ste vse plačali že lani, za letos smo sprejeli v Soboti 28 Din i po čeki 96 Din. — Sukič Jožef, Rotdeutsch Štefan, Štesl Emilija, Partament, Francija, pozdravljajo pri Gradi g plebanoša, kaplana, domače i vso faro. Vsem želijo vse dobro.

Nedela po Vüzmi druga.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezuš, po svojih svetih ranaj reši grešni svet!

Vu onom vremeni: Pravo je Jezuš Fari-zeusom: jaz sam dober pastir. Dober pastir dūšo svojo dá za ovce svoje. Najemnik pa, i ki je ne pastir, koga so ne ovce lastivne, vidi vuka ldočega, i ostavi ovce, i beži: i vuk vnese i razplodi ovce: najemnik pa beži; ar je najemnik i nema skrbí na ovce. Jaz sam dober pastir, i poznam ovce moje, i poznajo mene moje. Liki pozna mene Oča, i jaz poznam Očo: i dūšo mojo položim za ovce moje. I druge ovce mam, štere so ne z ete ovčarnice: i one je potrebno meni še pripelati; i reč mojo bodo poslušale: i bode edna ovčarna i eden pastir.

II. VINSKA RAZSTAVA

združena z vinskim sejmom

v Dolnji Lendavi se bo vršila v nedeljo, 7. maja 1933. v dvorani »Krone«. Razstavljena bodo prvovrstna vina predvsem iz lendavskih goric. Vinarsko društvo v Dolnji Lendavi vabi vinske trgovce in gostilničarje da se razstave udeleže, ker se jim bo nudila prilika za nakup prvovrstnih vin po izredno nizkih cenah. Posebno vina lanskega letnika so odlična. Lendavska vina so lahka, pitna in zelo poceni. Vstopnina za obisk razstave bo za razstavljalce vin brezplačna, za nerazstavljalce pa Din 5. = Otvoritev razstave bo ob 9. dopoldne. Železniške zveze so zelo ugodne. Prijave za razstavo vin se sprejemajo.

Dobi se prvovrstno
s e n o
na tiščšinskom farofi
meter 80 D

Razglas.

Občina Petanjci izda na javni dražbi v zakup za dobo 6 let svojo lovsko pravico. Dražba se bo vršila na občinskem uradu v nedeljo dne 30. aprila 1933. ob 2. uri popoldne.

Županstvo.

PETANJCI, 18. IV. 33
pošta Rankovci

Mlinari!

Mlinarske kamle garant. kakovosti, mlinška sita svil. i vunena, la remenje za pogon, prima vosek za remenje, gurte, peharčke, ml. klepceino vse ostale mlinške potrebščine nudi najcenej:

Brcar & Comp.
Ljubljana, Kolodvorska 35.
Znižane cene 2-2 Zahtevajte ponudbe.

Širite „Novine“

Nervozni rano mujrajo!

Ste mogoče tū pa tam opazili pri sebi šteroga od naslednjih znamenj bližajoče se živčne oslabilosti?

Naglo razburkanje, nerazpoloženje, trepetanje, kotrlig, nemernost, kucanje srca, vrtenje v glavi, tesnoba, nespavanje, nemerne senje, neobčutljivost nešternih delov tela, plašljivost, prevelka razdražljivost zavolo protiguča, ropotanja, poželenje po omamilih: tobaki, alkoholi, teji, kavi; trepetanje zimic ali miganje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpovid spomina ali govora, vžredna nagnenja ali odpor. Ci nastopi pri Vas šteri od teh znamenj nervoznosti, edno močno ali več fküper

te so Vaši živci gvüšno oslabileni i nūcajo okrepčila.

Ne püstite toga naprej, ar za tem lejko pride nevarno motenje dūševnih zmžnosti, kak na priliko: nespametno gučanje i nezavedna dejanja, nagla telovna oslabilost i rana smrt. Vseedno je kakšo formo ste živčno oslabili — vabim Vas, pišite mi.

Rad **Vam šenki i poštnine prosto** odkrijem enostaven način, ki Vas bo razvesélo. Mogoče ste za vse felé vrásto zdávali že došta penéz, pa ste malogda dosegnoli zbokšanje. Gvüšni ste lejko, da poznám pravi način

kak se naj odporé ore oslabeledosti Vaših živcov.

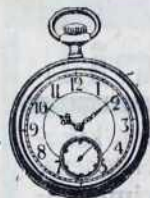
Té način prinese tūdi zbokšanje razpoložejnja, veselje do živlejnja, moč i delazmožnost. Dosta lüdi mi je že pisalo da jih je zefsema prerodo. **To svidočijo tūdi mnenja doktorov.** Košta Vas samo dopisnica (karta). Pošlem Vam jako poučno

knigo, ščista šenki.

Či nemrete pisati včasí, si sránié té oglas Nabíralno mesto pošte:

Ernst Pasternack, Berlin, SO.,

Michaelkirchplatz Nr. 13. Abt. 890.

Budilka . . . Din 55-
Žepna ura
nikel . . . Din 75-
Zapestna ura Din 95-

Garantirano!

Kupujem staro zlatnino in
srebrnino po najvišjih dnev-
nih cenah 3-3

Ligeti Anton, urar, zlatar in optik
M. Sobota, Glavni trg (Bergerjeva hiša)

Cepljeno trsje 10 000 naprodaj in sadno drevje, hruške, jablani.

Vrsta trsja: Pošcip, Beli Burgunder, Rulender, Bovierova Ranina, Žlahtnina, Velki Rizling, Muškatelec. Cena po dogovoru.

FRANC SERŠEN, trsničar v Veržeju
pri Ljutomeru. 4-4

Posestvo 5 oralov z zidano hišo se prodaja.

Vprašati **Jože Pučko**, Sv. Trojica
v Slov. gor. 2-2

VABILO

na

VII. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Dolnji Lendavi

registrovane zadrugé z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil

**v nedeljo, dne 30. aprila 1933
ob 2½ uri v zadrugi pisarni v
Dolnji Lendavi.**

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1932.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti. 1-1

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vršil se bode pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bode veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette
PARIS

Telefon: Trinité 81-74
81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch
Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksen-
burbu

Odpremilja denar v Jugoslavijo naj-
hitreje in po najboljšem dnevnem
kurzu

Vrši vse bančne poslove najkulantneje
Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holan-
diji in Luksenburg sprejemajo plačila
na naše čekovne račune:

Belgija: No. 3064-64 Bruxelles
Francija: No. 1117-94 Paris

Holandija: No. 1458-65 Ned. Dienst
Luksenburg: No. 5967 Luxembourg

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše
čekovne nakaznice. (8)

Cement, apno, les, cementne izdelke,

najcenejše naročite in kupite pri **V. Bratina**,
trgovec in studenčni mojster v Kri-
ževcih pri Ljutomeru, ki tudi prevzema
vsa nova in stara studenčna dela po celem
Prekmurju. 2-3

TISKOVNO DRUŠTVO TISKARNA V KRANJU

Ima v zalogi več tisoč
izvodov priljubljene bro-
šure, II. pregledana izdaja

PLEBANUS JOANNES (Vikar Janez)

Spisal prof. dr. Ivan Pregelj

in več sto z rdečo obrezo vezanih molitvenikov z nauki za dekleta

Hči Brezmadežne

zbral Frančišek Bleiweis, župnik v Lešah. — Cene brez poštne:
„Plebanus Joannes“ kom. Din 8.—, pri odjemu 10 komadov 1
brošura povrh. — — „Hči Brezmadežne“ komad Din 10.—, pri
odjemu 10 kom. 1 molitvenik povrh. — Potrudite se, zelo ugodna
prilika. — Razpošilja se samo po povzetju.

POMOČ

Voditelj nam manjka.

Prosvetno delo je vzgojno delo! v naših društvih naj bi se vzgajala mladina, pravimo, a pri tem pozabljamo, da nam je za vzgajanje najprej potreba vzgojiteljev. Vse premalo se v društvih in na njihovih občnih zborih zavedamo, da volimo sebi in svojim sovrstnikom vzgojitelje in voditelje. V rokah teh je usoda naših društev. Da so slabi in da mrzijo prosvetno delo, potem začne prosvetno življenje hirati in umirati.

Kod je skrivnost pravega vodstva. Katere so lastnosti pravih voditeljev? Odborniki-voditelji morajo uživati med člani polno spoštovanje, in da si to spoštovanje pridobijo, je njihova naloga. Sposobni morajo biti za svojo nalogo, njihovo spoznanje in poznanje življenjskih vprašanj mora biti globlje kot pri članstvu. Zato je velika obveznost vodilnih fantov, da se sami izobrazujejo naprej. Biti morajo zato možje železne volje in z neomajeno zvestobo morajo služiti svoji lepi nalogi. Njihovo versko življenje nikakor ni najmanjšega pomena. Kod naj si sicer iščejo izobrazbe srca, neupogljivost volje, jasnosti duha!? Voditelji morajo biti umetniki v pridobivanju naklonjenosti društvenega članstva. Da si pridobijo njegovo zaupanje, morajo deliti s člani tudi njihovo veselje in trpljenje, nositi morajo njihove slabosti in priznavati njihove zmožnosti. — Velik kos požrtvovalnosti, nebičnosti in potrpljenja je v tem! Voditelji bodijo mojstri v podrobnem delu, ki je čestokrat nevhvaležno in ostane brez priznanja, a je neizmerne pomena za vsako društveno življenje. Voditelji morajo poznati svoje članstvo tudi v njegovem zasebnem življenju in mu morajo biti tudi izven društva prijatelj, tovariš in svetovalec. Voditelji morajo biti prežeti veličine svoje voditeljske naloge, vsepovsod naj so oni tisti, ki navdušujejo za dobro mladinsko prosvetno življenje. In kar je glavno v naših dnevih malodušja in obupanosti: voditelji ne smejo nikdar izgubiti poguma in korajže za društveno delo, vzdržati morajo odločno na svojih mestih tudi v časih društvene krize. Čim globlje pojmujejo svojo voditeljsko dolžnost, tem zvestejše jo bodo izpolnjevali.

Koder hiramo in umiramo, si potrkajmo torej naprej sami na prsa: naša je krivda, ker smo prezrli izredne važnosti društvenih občnih zborov, ki bi nam imeli dati odličnih in resničnih fantov-voditeljev!

Razgrevanje ali sterilizacija.

Najvažnejše sredstvo, s katerim danes res v pravem pomenu besede škodljive glivice in bakterije uničujemo, in tako popolnoma zanesljivo preprečimo razkrajanje živil in raznih drugih organskih snovi ter se obvarujemo raznih organskih okuženj, je razgrevanje ali sterilizacija. Po francoskem učenjaku Pasterju imenujejo ta postopek tudi pasterizacijo. Za vsako, tudi najpreprostejšo gospodinjstvo je dandanes potrebno, da vsaj v bistvu pozna ta način obrambe pred nevidnimi in uprav zaradi tega tako škodljivimi, premnogokrat pa tudi zelo nevarnimi sovražniki, malimi živimi bitji.

Že v prejšnjih odstavkih je bilo povedano, da popolnoma zanesljivo uniči mala bitja le vročina. Ker pa so glede vročine razna plemena malih živih bitij zelo različna, je tudi jakost in trajanje razgrevanja — sterilizacija — različna. Preprosti primeri bodo to najboljše pojasnili.

Kar se nahaja na zdravem sadju in čaka ugodne prilike, da bi začelo razkrajati plodove, je za vročino zelo občutljivo. Vse te glivice, zlasti kvasnice v sadnem soku, so pri 75° C že mrtve. Bacili pa, ki kvarijo zelenjad in meso, pa poginejo šele v vreli vodi (100° C). Trosov pa niti pri tej stopinji ni konec. Čakati moramo, da vzkale in dotično živilo še enkrat sterilizirati, torej razgreti na 100° C. Šele potem so popolnoma brez vseh majhnih živih bitij. Mleko na pr. steriliziramo vsak dan na ta način, da ga skuhamo (samo zavremo). S tem zamorimo v njem razne glivice, ki bi ga naglo pokvarile, obenem pa uničimo v njem morebitne bolezenske bakterije. Vsaka jed, ki se dalje časa kuha ali peče, je navadno popolnoma sterilna, t. j. brez živih malih bitij in jo lahko brez skrbi uživamo. Ako bi se perilo med pranjem dovolj ne razkužilo, temeljito dosežemo sterilizacijo pri likanju z vročim likalnikom, ki zanesljivo zamori zadnje sledove malih živih bitij. Zdravniki sterilizirajo nekatero orodje in posodje na ta način, da ga kuhajo. Nekatera orodja pred uporabo celo razgrejejo v plamenu, da tako popolnoma zanesljivo preprečijo vsako zastrupljenje ali okuženje. Ponekod imajo navado, da izdirajo trn, ki se je zapičil v roko ali nogo in se je zalomil, z močno šivanko. Dobro store, ako konico šivanke pred uporabo podrže nekoliko v plamenu nad ognjem, da se sterilizira. Okuženo ali sploh

sumljivo obleko razkužimo, ako jo kuhamo. Kar se ne da kuhati, razgrevamo na suh način — varno seveda, da se ne zapali.

Sterilizacijo uporablja gospodinja največkrat pri vkuhanju sadja in drugih živil, zlasti tudi zelenjadi. Tu je pa treba ukreniti še nekaj. Sama sterilizacija bi namreč nič ne koristila, kajti živila bi se takoj iznova zatrosila iz zraka z raznimi klicami. Zato moramo vsa živila, ki bi jih radi ohranili za daljšo dobo, takoj po sterilizaciji, še vroča, neprodušno zapreti. To se pa drugače ne da doseči nego v posebnih močnih, navadno steklenih posodah, ki imajo tudi močan steklen pokrov in za tesnilo med posodo in pokrovom gumijev obroček: Živilo, ki ga hočemo sterilizirati in neprodušno zapreti, naložimo tesno v posodo in ga zalijemo s primerno tekočino (sadje s čisto ali tudi oslajeno vodo, meso in mesne izdelke z žolco i. t. d.). Tako napolnjene posode pokrijemo s steklenim pokrovom. Med rob posode in med pokrovom vložimo pa gumijev obroček. Da med sterilizacijo pokrovi trdno stoje na posodah, jih pritrdimo s primernimi vzmetmi. Potem posode z živilo steriliziramo v vroči vodi. Za sadje zadostuje 75° C od 1/4 do 1/2 ure, kakor je pač posoda. Zelenjad in mesnina se mora pa destilirati vedno v vreli vodi od 3/4 do 1 1/2 ure. Pa še to ne zadostuje. Sterilizacijo moramo čez 2 do 3 dni ponoviti povprečno za 1/2 ure.

Ko je razgrevanje končano, ko torej mine za dotično živilo in velikost posode določen čas, se posode vzamejo iz vode in se puste, da se polagoma ohladi. V posodah nad živilo je nastal med razgrevanjem skoro brezračni prostor. Zaradi tega pritiska zunanji zračni tlak, ko se vsebina ohladi, z veliko silo na pokrovec, ki silno trdno in trajno neprodušno zapro in vsebino varujejo pred zunanjimi vplivi t. j. pred zatrosenjem. Taki shranki imajo neomejeno trpežnost, ki je pri živilih ne moremo doseči na noben drug način.

Natančna navodila o ravnanju pri sterilizaciji živil najdemo po raznih knjigah. Za naše gospodinjke je posebno važno, da znajo konservirati sadje in zelenjad. Vse to je izčrpno opisano v knjigi „Sadje v gospodinjstvu“, ki bo izšla vsa prenovljena in izpopolnjena še preden bodo črešnje zrele, v 3. izdaji. H.

Širite Pomoč!

Konsumno zadružništvo.

Nekatera načela ročdalskih pionirjev.

Rekli smo, da so uspeli ročdalski pionirji s svojo zadrugo radi tega, ker so z velikansko vztrajnostjo premagovali vse težave, ker so delali pridno in zastonj za svojo zadrugo, ker je torej v njih bila živa zavest, da morajo pomagati drug drugemu, da morajo doprinesati žrtve za skupno stvar. Tudi pri njih je bil torej glavna stvar poudarek, da se morejo le z združenimi močmi gospodarsko dvigniti in da bodo uspeli le, če bo posameznik zapostavil svoje osebne koristi za koristi celote.

Uvedli so pa v zadružništvo tudi nekatera načela, katerih se morajo prodajne zadruge še danes držati, če hočejo, da pridejo do pravega uspeha.

a) Prebitek poslovanja poslovnega leta se razdeli med zadrugarje po razmerju z višino vseh njihovih nakupov pri zadrugi tekom leta. Seveda se ne razdeli prav ves prebitek, temveč samo preostanek poslovnega prebitka po tem, ko so se iz tega poprej izplačale obresti za deleže, prispevek za rezervni zaklad, prispevek za zadružno izobrazbo in samo po sebi umevno tudi po odbitku za amortizacijo zadružnih naprav in inventarja. Vsak član se torej zaveda, da bo ob koncu leta povračilo tem višje, čim več bo med letom v zadrugi kupoval oziroma čim manj bo kupoval izven zadruge. To povračilo pa pomeni za delavca, ki mora za svojo družino in zase prav

vse kupovati, že znaten dohodek in pomoč pri gospodinjstvu. To povračilo pa predstavlja tudi svoje vrste varčevanje.

b) Prodaja po dnevnih cenah je drugo tako načelo. Zadruga ne sme prodajati blaga po nabavni ceni, ampak mora računati z režijo in tudi z morebitnimi izgubami.

c) Zelo važno je nadaljnje načelo ročdalskih pionirjev, da namreč konsumna zadruga kupuje in prodaja le proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Kahor hitro bi začeli dajati blago na kredit, ne bi več mogli kupovati novega blaga. S tem pa so tudi stopili na pot zdrave gospodarske vzgoje delavca, ker so ga naučili, naj kupuje le to, kar more takoj plačati in kar torej nujno potrebuje. Seveda so v zvezi s tem postavili tudi v zadrugi sami načelo, da se mora strogo paziti na pravično mero in vago ter na dobro kakovost blaga.

č) Eno izmed nadaljnjih načel je bilo to, da so vpeljali popoln demokratizem v svoji zadrugi. Vsak zadrugar ima le en glas ne glede na število deležev. „Ena oseba en glas!“ S tem so zavarovali, da ne bi posamezniki pridobili preveč vpliva, odnosno da ne bi tega svojega vpliva izrabljali proti drugim.

d) Naj omenimo še to, da so smatrali kot eno svojih velikih nalog tudi izobrazbo članov. Od letnega prebitka se mora po njihovih pravilih dajati najmanj 2½% letno za izobraževalne svrhe. Iz teh sredstev so angleške zadruge ustanovljale knjižnice in čitalnice za delavce, pa tudi brezalkoholne gostilne. Alkoholizem in neizobraže-

nost itak običajno marširata skupaj. Poudariti moramo to načelo zlasti zaradi tega: Uspešno se more zadružništvo širiti le tam, kjer vlada izobrazba in kjer ni delavstvo priklenjeno v spone alkoholizma. Brez izobrazbe ni mogoča zadružna zavednost in disciplina.

Kmetske nabavne in prodajne zadruge.

Rekli smo, da so se po zgledu zadruge ročdalskih pionirjev razvile konsumne zadruge med delavstvom po vsem svetu. Prav s pomočjo tega zadružništva je zrastle tudi delavska zavest do one moči, ki jo danes občudujemo pri delavstvu v raznih naprednih zapadnih deželah. Zelo razumljivo je, da so po zgledu delavstva tudi razni obrtniki začeli s svojimi nakupovalnimi in prodajnimi zadrugami in da je tudi med kmetsko ljudstvo prišla misel o konsumni zadrugi odnosno o nabavni in prodajni zadrugi. Kmetijske nabavne in prodajne zadruge so zadruge kmetov z namenom, da potom njih skupno nabavljajo potrebščine za svoje gospodarstvo in gospodinjstvo in da skupno vnovčujejo svoje pridelke. Navadno so torej obenem tudi konsumne zadruge, kar skupno nabavljajo predmete kakor razne življenjske potrebščine, ki se ne pridelajo doma in te prodajajo svojim članom. Prav te kmetijske zadruge, ki so obenem konsumne zadruge, so pri nas na kmetih zatrla blagovno oderuštvo in pripomogle do tega, da pride naš kmet danes tudi tam, kjer so solidni trgovci do blaga po primernih cenah in se

Kristus izprašuje.

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Ker sem te izpeljal iz egiptovske dežele — si svojemu Odrešeniku pripravilo križ!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Ker sem te štirideset let vodil po puščavi in te hranil z mano pa te slednjič privedel v prelepo deželo — si svojemu Odrešeniku pripravilo križ!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Kaj bi ti bil moral še storiti, pa nisem storil? Negoval sem te kakor svoj najlepši vinograd — ti pa si postalo moja grenkoba; s kisom si mi gasilo žejo in s sulico si prebodlo stran svojemu Odrešeniku!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Zaradi tebe sem z bičem udaril Egipt in vse njegove prvorojence — ti pa si me dalo bicati!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Izpeljal sem te iz Egipta in v Rde-

čem morju potopil faraona — ti pa si me izročilo velikim duhovnikom!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Pred teboj sem odprl morje — ti pa si s sulico odprlo mojo stran!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

V oblačnem stebru sem šel pred teboj — ti pa si me odvedlo pred Pilatovo sodno palačo!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

V puščavi sem te hranil z mano — ti pa si me bilo z biči in pestmi!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Napojil sem te z rešilno vodo iz skale — ti pa si meni dalo piti žolča in kisa!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Zaradi tebe sem udaril kananejske kralje — ti pa si me s trsom bilo po glav!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Dal sem ti kraljevsko žezlo — ti pa si mi delo na glavo trnjevo krono!

Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, ali s čim sem te užalostil? Odgovori mi!

Kako visoko sem te povzdignil in in odlikoval — ti pa si me obesilo na lesen križ!

Moje ljudstvo, moje ljudstvo, kaj sem ti storil ali s čim sem te užalostil? odgovori mi! . . . Kaj bi ti bil moral še storiti, pa ti nisem storil?

Iz latinščine: J. G.

Kristusovo in kristjanovo trpljenje.

I. Kristusovo trpljenje.

„Kalvarija“ je nekdo nazval svojo dramo, ki jo je napisal po vtisih in spominih svetovne vojne. Poznamo samo eno Kalvarijo, ki je svetovnega pomena: Kristusovo Kalvarijo. Kdor hoče imeti pravo podobo Kristusovo, je ne sme gledati brez njegovih ran. „O, nespametni Galačani, kdo vas je začaral, vas, pred katerih očmi je bil Jezus Kristus poprej naslikan kot križani?“ (Gal: 3, 1.)

Apostoli so hoteli vse prej vedeti nego to, da bo moral njih čudodelni

mu ni treba bati oderuštva, ki je včasih vladalo.

Posebej pa hočemo tu omeniti *prednosti skupne nabave kmetijskih potrebščin v zadrugah*.

1. Z združno nabavo se izloči najmanj eden skoro vedno pa po več posrednikov in njihov dobiček. Nabavna zadruga se namreč trudi, da nabavlja, če le mogoče potrebščine direktno od proizvajalca oziroma tovarne. Če to ne gre, pa vsaj potem svoje blagovne centrale. Tako nakupujejo zadruga potrebščine kot n. pr. umetna gnojila, galico, razna semena, stroje itd.

2. Z združno nabavo se je kmet osvobodil jerobstva trgovca, od katerega je bil gospodarsko odvisen. Od trgovca ni namreč kupoval le potrebščin, ampak mu je na drugi strani tudi prodajal svoje pridelke. Ker je bil pri tej kupčiji kmet slabši, je postal vedno bolj odvisen.

3) Z združno nabavo se zasigurajo cene na debelo, zlasti če je mogoča nabava naravnost od proizvajalca. — Zasluži se torej radi tega, ker se kupi na debelo obenem pa se pri tem tudi zavaruje kmet pred goljufivim blagom. Potom združne nabave se namreč tudi doseže garancija dobavitelja za kakovost blaga.

Kako je pri nas?

Iz gornjega je razvidno, da so take prodajne in nakupovalne zadruga za našega kmeta velikega pomena. Tudi pri nas na Slovenskem se je storilo že mnogo dobrega in v marsikaterem kraju se imajo kmetje za svoj razvoj

in napredek zahvaliti takim zadrugam. Vendar moramo reči, da so splošno pri nas še premalo razvite. Premalo je še te zavesti, da si mora tudi kmet sam sebi pomagati z združenimi močmi.

Priznati pa moramo, da so združene z delom pri teh zadrugah včasih ogromne težave. Težak je že začetek. Treba je zbrati deleže, zbrati potrebni kapital za obratovanje. Težko je dobiti toliko zavednih ljudi, ki bi iz ljubezni do stvari same, novoustanovljeni zadrugi posojali, če ne vidijo poprej že uspehov. Druga ogromna težava je, da je težko dobiti dobrega poslovodjo. Mnogo zadrug je začelo delati in je bilo dovolj navdušenja, pa niso našli pravega človeka. Največja težava pa je navadno ta, da je pač v začetku veliko navdušenja med člani, da pa manjka potem vztrajnosti. Ljudje mnogokrat ne morejo razumeti pregovora, da iz malega raste veliko. Naenkrat hočejo videti velike uspehe. Teh pa ni mogoče doseči naenkrat in tako navdušenje splahne. Mnogi hočejo velik dobiček in hočejo hitro priti do tega dobička. To pa seveda ni mogoče in tako nad zadrugo začno obupavati ali pa začno na svojo roko prodajati in kupovati mltlo in preko zadruga, zgodi se, da mnogi v začetku najbolj navdušeni člani kasneje zadrugi delajo največje težave, ker niso kmalu prišli na svoj račun. *Manjka torej združne zavednosti in smisla za disciplino.*

Vse te težave pa združnih pionirjev med našim kmetijstvom ne smejo ustrašiti. Naš kmet potrebuje združne prodaje in združnega nakupa, zato moramo postopoma priti do tega, da bo

vsak naš kmet včlanjen v svoji prodajni in nabavni zadrugi. Treba za to seveda dela in vzgoje. Tisti, ki imajo to zavest že živo v sebi, morajo skrbeti, da ta zavest pride tudi v druge. Kjer pa so že take zadruga, treba skrbeti, da njihovi člani svoje dolžnosti napram zadrugi tudi vestno izvršujejo.

Kadar ima gospodinja nahod.

Nahod je gotovo ena najneprijetnejših bolezni, kar jih je — vsaj za gospodinjino. Kako naj kuha kosilo in se bavi z otroki, ko pa mora imeti neprestano v rokah robec in je vsa okolica v stalni nevarnosti, da se okuži. Če si gospodinja priveže čez obraz robec ali takozvano „masko“ (kos blaga, ki ga privežemo čez obraz tako, da pokriva nos in usta), ji to pomaga le malo, ker se mora navzlic temu venomer vsekovati.

Bolj praktično je, če si naredimo iz vate več majhnih podolgovatih svaljkov in v taknemo v vsako nosnico po enega. Vata v nosu posrka vso vlogo. Menjati jo je treba na vsakih 5 do 10 minut, a med tem časom imamo mir pred robcem in vsekavanjem. Vato menjamo tako, da primemo svaljkič s svežim papirčkom (ki naj bo pripravljen) in ga nato vršemo v papirnato vrečko, ki smo jo naredili nalašč za to. Na koncu seveda vse skupaj sežgemo.

Na ta način kljub nahodu lahko delamo in roke ostanejo čiste, ter jih ni treba venomer umivati. Brez skrbi

Mojster trpeti. „Ako je to tako,“ si je mislil najnevernejši med njimi, „nima zame več pomena, da bi bil njegov učeneč. Ena sramota bo zame manj, ali vsaj manjša, če prej odstopim od njega. Mučno je: v takem pričakovanju biti navezan na takega mojstra. Najbolje, da sam pospešim čas njegovega trpljenja.“

Kar more zadeti človeško telo muk in bolečin, vse je trpel Kristus; kar more priti grenkosti in bridkosti čez človeško srce, vse je do vrha napolnilo Gospodovo dušo. Kdo je kdaj videl in skusil večje in višje trpljenje?

Križani razodeva poseben način trpljenja. Tri okolnosti so, ki delajo njegovo trpljenje posebno veličastno. Njegova molčečnost, vsevednost in brezprimerna človekoljubnost. Kristus govori pred sodniki, kadar zahteva dolžnost resnice, sicer slovesno molči. Prav ta zmagujoči molk vrže neizmerno čudovito luč na Kristusovo trpljenje. Obdolžen, osramočen in obrečen: molči. Ta molk bo govoril do zadnjega dne: „In življenje je bilo luč ljudi in luč sveti v temi in tema je ni sprejela.“ Kristusov molk je bila luč, sodba sodnikov je bila tema.

Kristusovo trpljenje ni prišlo nanj nepričakovano kakor nevihta nad popotnika. Od začetka že ga je gledal pred seboj kakor nalogo in krono svojega odrešilnega dela. Ne! Gospoda njegovi sovražniki niso presenetili in prehiteli s križem. Saj se jim je večkrat umaknil, ker njegova ura še ni prišla.

Kristus je trpel vse hudo zavoljo nas, ne zavoljo lastne osebe. Hotel je nas preroditi v novo življenje; novo življenje pa se niker ne rodi brez trpljenja.

II. Kristjanovo trpljenje.

Čudno in žalostno bi bilo, ko bi Kristus našemu trpljenju ne dal novega pomena in namena. V namenu Kristusovega trpljenja je že rešeno vprašanje našega trpljenja. Dva gresta po križevem potu: Kristus in kristjan. Dva križa se svetita v zarji zmage: Kristusov in naš.

Tako torej: kristjan mora sprejeti sleherni krivico molče kakor križ na svoje rame. Vernik se mora zadovoljiti z vsako stisko in svojim otrokom za doto izročati križ in za dedščino suženjske verige? Ne, ne! Nikakor, ni

koli ne tako! Apostol narodov, ki noče o ničemer drugem slišati kakor le o Križanem, piše: „Ako pa kdo svoje, in zlasti za domače, nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.“ Vendar, ko bi pregnali iz življenja vso krivico, bi še vseeno ne pregnali križa. Na našem življenskem potu bodo pač ležali in ostali kamni do konca. Kdor se hoče izogniti nemu, zadene v drugega.

Trpljenje nas približuje Kristusu in nas z njim združuje. Kristusove bolečine se nadaljujejo v naših bolečinah in naše rane odsevajo v njegovih ranah. Vsi trpeči so si sorodni, so si dvakrat bratje v Kristusu. Tla, na katerih je stal trpin ali ležal bolnik, so posvečena in orošena z roso najlepšega blagoslova. Druga Kalvarija, Drugi Kristus!

Cerkev ne premišljuje samo „bridkega trpljenja Kristusovega“, marveč povečuje „blaženo trpljenje Kristusovo“. S slovesno pesmijo nam na veliki petek odkriva sveti križ. Trpljenje ima tudi svojo belo stran. Pravični in usmiljeni Bog ga ne bi poslal, če bi ga nam ne hotel obrniti v dobro.

Prvo in naravno dobro trpljenja je

se lotimo kuhanja ali nege otrok, saj ni več nevarnosti, da bi zbolela vsa družina na neprijetnem nahodu. Š. H.

Olje v prehrani.

Olje je najlažje prebavljiva in za našo hrano sploh najprimernejša vrsta maščobe. Po raznih dobrih lastnostih presega vse druge, posebno še svinjsko mast. Olje pri nas v kuhinji mnogo premalo uporabljamo in to morda vprav zaradi tega, ker ga mnogi ne marajo, oziroma, pravijo, da ne prenesejo njegovega okusa in duha. Drugi zopet trdijo, da so jedi, ki so pripravljene z oljem, namesto z mastjo ali s surovim maslom, premastne, manj okusne, da je taka kuha dražja itd.

Vendar ni tako. Jedi, pripravljene na olju, nikakor ne zaostajajo za onimi, ki so zabeljene z maslom ali mastjo. Ne samo to, da so prav tako okusne, ampak so za človeško hrano prikladnejše in koristnejše za zdravje, kar je gotovo vredno upoštevanja.

Drugod ne delajo z oljem samo solate, temveč tudi juhe, zelenjad, ki jo dušijo ali cvro, krompir itd. Uporabljajo ga pa tudi za razne vrste testa, na pr. za kvašeno in krhko testo. Kvašeno testo, ki smo ga naredili z oljem (nemesto z maslom), da prav izvrstne potice in druge kvašene izdelke, ki ostanejo tudi zelo dolgo časa sveži in sočnati.

Najboljše, to je največ vredno je čisto naravno, mrzlo stisnjeno (sprešano) olivno olje. Kdor bi ga res ne prenesel, lahko uživa druge vrste, ki so

brez posebnega okusa in duha, na pr. olje iz zemeljskih orehov (četudi so kislinotvorni). Tako uporabljamo lahko povsod namesto masti ali masla. Trditev, da so jedi, pripravljene z oljem, bolj mastne kot sicer, ni resnična. Olje ima namreč lastnost, da se zelo segreje, potemni, a se ne prižge; čim bolj vroča pa je maščoba, tem manj prodre v živilo, ki ga v njej pripravljamo. Medtem ko je v maslu še 10 do 15% vode, je v olju do 99,8% maščobe, torej skoraj nobene vode več. Čim več pa je vode v maščobi, tem dalj časa rabi, da se razbela, kajti voda, ki je v njej, mora izhlapeti, preden se mast dovolj razgreje.

Ko pride živilo v vroče olje, takoj zakrknje beljakovina na površju; ta plast ne propušta potem več maščobe v notranjost. Nekatere gospodinje delajo skoraj vse jedi z oljem in še posebno rade cvro. Pravijo namreč, da je crenje v olju štedljivejše nego pa z mastjo. Če hočejo creti v olju večje kose živil, kakor na pr. krompir, zelenjad (zeleno, karfijolo) ali pa meso, tedaj je to v veliki vročini naenkrat mehko od vseh strani ter se tako porabi manj maščobe, nego pri pečenju v plitvih ponvah z malo masti. Olje pa tudi ni dražje kakor druge masti. Danes velja 1 liter olja manj kakor pa 1 kg masti, v rabi pa je še štedljivejše. Ne moremo pa ga glede cene primerjati s presnim maslom, ki je precej dražje.

Sedaj, ko še ni sveže zelenjadi, nam da krompir, zelena, pesa, pa tudi druga korenasta zelenjad, dušena ali ocvrta v olju, prav izvrstne jedi, vsaj tuintam za spremembo.

V trpljenju dozorevajo duše kakor žito v vročem solncu. Površni in poprečni so tisti, ki niso nikoli nič posebnega trpeli. Trpljenje, požlahtni poteze na obrazu in značaju. Nekaj milega, solnčnega in sočutnega se razodeva v njih izrazu in nastopu. Nevidna sila nas vleče k njim. Leonardo da Vinci je naslikal krasno študijo za Kristusa pri zadnji večerji. Morebiti je to najlepše in najmilejše obličje Gospodovo, kar se jih je kdaj naslikalo? To so neizrekljivo lepe, čiste linije. Bolečina nad nehvaležnostjo in zlobnostjo sveta je strla Gospodu srce; obličje pa sije v prejšnji potrpljivosti in ljubezni. Pogled v to obličje in še bolj: odsev njegovega trpljenja v lastnem življenju, stori, da je človek resnejši, čistejši, svetejši.

Kdo izmed odraslih je brez križa, ko ga danes čuti in nosi celo marsikdo izmed otrok? Nebo že poskrbi z oblaki, da ne teko nikomur samo solnčne ure. Kdor pa nima nobenega križa, naj ve Avguštinove besede: „Biti brez križa je samoposebi velik križ!“

Gospodarstvo.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 8. aprila 1933 so pripeljali 35 komadov zaklanih svinj; cene: svinjsko meso 12 do 13 Din, špeh 13 do 14. Kmetje so pripeljali 18 vozov sena po 70 do 75, 7 vozov kislega sena po 45 do 55, 4 voze otave po 70 do 75, 6 vozov pšenične slame po 45 do 50, 5 vozov ržene slame po 45 do 50, 17 vreč pšenice po 1,75 do 2, 3 vreče rži po 1,50, 13 vreč ječmena po 1,50, 18 vreč koruze po 1,25 do 1,75, 19 vreč ovsa po 1 do 1,25, 13 vreč prosa po 1,50, 2 vreči ajde po 1,50, 14 vreč fižola po 2 do 3, 24 vozov s 126 vrečami krompirja po 0,75 do 1,50, 48 vreč čebule po 2 do 2,50. Cene česna 8 do 10, zelja glave 2 do 3, jabolk 2 do 5, sliv suhih 6 do 10, orehov celih 5 do 6, orehov luščenih 22 do 24. Kokoši 327 komadov po 26 do 30, piščancev 418 komadov po 30 do 65, puranov 30 po 60 do 90, rac 6 po 20 do 30, zajcev domačih 16 po 5 do 20. Mleko 2 do 2,50, surovo maslo 26 do 28, čajno maslo 32 do 36, domači sir 7 do 8, kuhano maslo 32, jajca 0,40 do 0,75 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 7. aprila 1933. je bilo pripeljanih 178 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad 100 do 120 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 180 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 380 Din; 5 do 7 mesecev stari 450 do 550 Din; 8 do 10 mesecev stari 560 do 580 Din; 1 leto stari 700 do 900 Din, 1 kg žive teže 7,50 do 8 Din; 1 kg mrtve teže 11,50 do 12 Din. Prodanih je bilo 142 svinj.

Ptujski živinjski sejmi. Konjski in živinjski sejm v torek dne 4. t. m. je bil prav dobro založen. Prignanih je bilo 609 glav in sicer: 190 krav, 110 telic, 124 volov, 11 bikov in 174 konj. Pri cenah se opaža lahen porastek i. s. so se prodajale krave po Din 2 do 3,75, telice po 2,50 do 4,50, voli po 2,50 do 4, biki po 2,50 do 3,50, konji po kakovosti od 600 do 3,500 Din. Prodano je bilo vsega skupaj 201 glava. Svinjski sejem v sredo 5. aprila je bil razmeroma dobro založen. Prignano je bilo 275 svinj, prodano pa 95. Cene so bile iste kakor pri zadnjem sejmu.

Širite „Pomoč“